

**PORADNIK
DLA
DOSTAWCÓW RDF**

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE (CEL I ZAKRES CERTYFIKACJI)	3
II. JAK ZDEFINIOWAĆ ZAKRES CERTYFIKACJI?	3
MIEJSCE POCHODZENIA	4
PIERWSZY PUNKT SKUPU	5
ZAKRES HANDEL	6
INNY PRZETWÓRCA BIOMASY (NALEŻY OKREŚLIĆ)	6
PRODUKCJA PALIW STAŁYCH (POCHODZĄCYCH Z BIOMASY)	6
OPONY	7
III. JAK UZYSKAĆ CERTYFIKAT?	8
IV. BILANS MASY I ROZLICZANIE DOSTAW	9
V. DOKUMENTY PRZYJĘCIA/WYDANIA	16
VI. CO POWINNA ZAWIERAĆ PROCEDURA KZR	20
VII. RAPORTOWANIE	23

I. WPROWADZENIE (CEL I ZAKRES CERTYFIKACJI)

Celem certyfikacji KZR jest potwierdzenie zgodności z dyrektywą 2018/2001, a w szczególności, w przypadku łańcucha dostaw RDF, weryfikowane jest spełnienie KZR dla odpadów i pozostałości dla biomasy zawartej w odpadach komunalnych. Podmioty gospodarcze w tym łańcuchu dostaw działają w obszarze „Stale paliwa z biomasy”.

Zgodnie z wymaganiami Systemu KZR INiG certyfikacji podlega prawny właściciel towaru. **Dla uproszczenia i ujednoczenia podejścia w przypadku łańcucha dostaw RDF należy uznać, że certyfikacji podlegają podmioty widniejące na KPO/KPOK jako przekazującego/przejmującego (z wyłączeniem transportującego odpady).** Inni przedsiębiorcy uczestniczący w procesie przekazywania odpadów, pomimo tego, że wystawiono dla nich faktury nie podlegają certyfikacji KZR INiG.

W przypadku wątpliwości co do konieczności certyfikacji, należy uwzględnić czy w kolejnych etapach powstanie produkt, który będzie na końcowym etapie rozliczany w ramach EU ETS.

II. JAK ZDEFINIOWAĆ ZAKRES CERTYFIKACJI?

Zakres certyfikacji jest podawany we wniosku o rejestrację i wybierany przed rozpoczęciem procesu certyfikacji. Zakres certyfikacji może być później zaktualizowany podczas audytu lub w okresie ważności certyfikatu. W zależności od miejsca w łańcuchu dostaw System KZR INiG definiuje różne [zakresy certyfikacji](#).

W celu zdefiniowania zakresu certyfikacji przedsiębiorca rozpatruje następujące aspekty:

1. Określenie aktywności/działalności przedsiębiorstwa

Przedsiębiorca musi określić co produkuje, w jakim miejscu łańcucha dostaw się znajduje oraz kim są jego dostawcy i odbiorcy. Na tej podstawie decyduje czy będzie musiał pracować w jednym lub więcej zakresów certyfikacji.

Na tym etapie należy też ustalić czy klient (odbiorca) będzie wymagał od przedsiębiorcy certyfikatu (dostawca). Przykładowo miejsca pochodzenia nie mają obowiązku certyfikacji, ale w specyficznych przypadkach może tego wymagać odbiorca.

2. Określenie zakresu(ów) certyfikacji na podstawie aktywności

Następnie przedsiębiorca decyduje w którym miejscu łańcucha dostaw zgodnie z wymaganiami Systemu KZR. Lista [zakresów certyfikacji](#) jest dostępna na stronie KZR INiG oraz w dokumencie [System KZR/1](#), ale łańcuch dostaw RDF skupia się głównie na zakresach podanych poniżej.

3. Jakie są obowiązki/wymagania w Systemie KZR INiG wynikające z zakresu certyfikacji?

Na podstawie [Dokumentów Systemowych KZR INiG](#) przedsiębiorca identyfikuje wymagania dla zidentyfikowanych zakresów (wymagania podstawowe obowiązkowe dla wszystkich oraz dodatkowe zależne od zakresu certyfikacji). Do wymagań podstawowych należy wdrożenie

bilansu masy i nadzoru nad partiami z poświadczeniem KZR i bez poświadczenia KZR. Wymagania dodatkowe zdefiniowane są dla przedsiębiorców o zakresie np. pierwszy punkt skupu (FGP)

4. Zakres z magazynowaniem czy bez magazynowania?

Zgodnie z wytycznymi Systemu KZR INiG dla łańcucha dostaw RDF podmioty bez magazynowania nie podlegają certyfikacji. W ramach łańcucha dostaw RDF można wybrać zakres Pierwszy Punkt Skupu (FGP) z magazynowaniem. W takim przypadku przedsiębiorcę obowiązuje zasada „elastycznego” przypisywania cech zrównoważonego rozwoju (jeśli materiały mogą być fizycznie mieszane (lokalizacje, magazyny).

ZAKRESY CERTYFIKACJI

MIEJSCE POCHODZENIA

1. Definiowanie miejsca pochodzenia w łańcuchu dostaw RDF

Certyfikacja zaczyna się od początku łańcucha dostaw, czyli w miejscu powstawania odpadów pozostałości (według dokumentu System KZR INiG/1 Punkty powstawania odpadów/pozostałości to przedsiębiorstwa, obszary miejskie, lasy, obszary rolnicze lub gospodarstwa domowe, gdzie powstają odpady/pozostałości).

Jest to miejsce, w którym odpady są pozyskiwane po raz pierwszy. Jest to podmiot, który bierze odpowiedzialność za ilość i fizyczne miejsce pozyskania. Miejsce pochodzenia to przedsiębiorstwo/gospodarstwo, gdzie odpad jest produkowany/zbierany, lub miejsce/zakład przetwórczy, który wytworzył odpady lub pozostałości. Od miejsca pochodzenia rozpoczyna się łańcuch dostaw.

INSTALACJE KOMUNALNE

Instalacje komunalne. Miejscem pochodzenia są instalacje komunalne przyjmujące odpady z gospodarstw domowych jak i odpady komunalne z nieruchomości niezamieszkałych (np. zakłady usługowe typu fryzjer, zakłady pracy itp.). Miejsca te (instalacje komunalne) są zwolnione z obowiązku składania deklaracji odpadu pozostałości wg KZR INiG. Należy zaznaczyć, że podlegają audytowi w ramach audytu FGP odbiorcy tych odpadów. Audyt weryfikuje przede wszystkim ilość odpadów w stosunku do danych statystycznych na głowę mieszkańca. W związku z tym, instalacje komunalne (w tym PSZOK'i), jako miejsca pochodzenia nie muszą podlegać indywidualnej certyfikacji.

Recykling odpadów. Jeżeli podmiot prowadzi na danej instalacji odrębną działalność związaną z przetwarzaniem odpadów, w wyniku której określone rodzaje odpadów tracą status odpadu i stają się tym samym surowcem do dalszego recyklingu oraz w tym procesie równolegle powstają odpady potencjalnie mogące zostać skierowane do produkcji RDF, wtedy instalacja ta staje się miejscem pochodzenia dla tych odpadów.

INSTALACJE PRZEMYSŁOWE

Instalacje przemysłowe produkujące odpady są miejscem pochodzenia.

2. Odbiór odpadów przemysłowych przez instalacje komunalne

W przypadku odpadów przemysłowych (np. folie z rozpakunku) odbieranych przez instalacje komunalne, miejscem pochodzenia jest dany zakład/sklep. Za ilość odpadu powstałą w miejscu powstawania odpadu odpowiedzialny jest przedsiębiorca i dlatego taki odpad przekazuje wraz z deklaracją odpadu/pozostałości. Wtedy odbierająca instalacja komunalna musi się certyfikować na zakres FGP.

3. Segregacja odpadów przez instalację komunalną

Jeśli w wyniku prowadzonej segregacji, na instalacji komunalnej uzyskuje się gotowe paliwo RDF, które jest bezpośrednio przekazywane do finalnego odbiorcy (cementowni), wtedy instalacja staje się wytwórcą paliwa z biomasy i podlega certyfikacji również w tym zakresie (powstaje produkt o kodzie odpadu 19 12 10). Jeśli w wyniku segregacji nie powstaje finalne paliwo a jedynie surowiec do jego produkcji (półprodukt), wtedy instalacja dalej pozostaje miejscem pochodzenia dla tego strumienia odpadu.

Powyższe informacje dotyczą wyłącznie instalacji komunalnych przyjmujących odpady. Kolejne podmioty w łańcuchu dostaw podlegają certyfikacji zgodnie z zasadami KZR INiG.

PIERWSZY PUNKT SKUPU

Jest to podmiot gospodarczy, który najpierw odbiera odpady/pozostałości z miejsca pochodzenia, w których są one wytwarzane, gospodarstw domowych, gospodarstw rolnych. Podmioty takie mogą również zajmować się utylizacją odpadów/pozostałości.

FGP odpadów pozostałości są (oprócz innych wymagań Systemu KZR INiG) zobowiązane do:

- prowadzenia listy miejsc pochodzenia (lista dostawców, lista miejsc pozyskania odpadów), przechowywania umów/faktur, kontaktowania audytora jednostki certyfikującej z miejscem pochodzenia,
- przechowywania deklaracji odpadów/pozostałości, ponoszenia odpowiedzialności za zarządzanie procesem certyfikacji, przechowywania deklaracji o odpadach/pozostałościach przez okres 5 lat,
- zapewnienia identyfikowalności deklaracji odpadów/pozostałości z dokumentami towarzyszącymi dostawie odpadów/pozostałości
- wdrożenie systemu zarządzania i procedury FGP.

W przypadku odbioru odpadów z gospodarstw domowych nie jest wymagane stosowanie deklaracji.

FGP odpadów/pozostałości musi udokumentować ilość zebranych odpadów/pozostałości.

Certyfikacji podlegają zarówno punkty zbierania odpadów/pozostałości, jak i firmy zajmujące się zbieraniem i unieszkodliwianiem odpadów/pozostałości lub ich przetwarzaniem.

ZAKRES HANDEL

Głównym zadaniem handlowca jest przekazanie w odpowiedni sposób cech zrównoważonego rozwoju od dostawcy do odbiorcy. Przedsiębiorca zajmujący się wyłącznie sprzedażą/handlem towarem i nie posiadający tytułu prawnego do towarów (nie odbiera i nie przechowuje produktu) nie podlega certyfikacji.

Handlowcy to firmy, które kupują produkty od **certyfikowanych** przedsiębiorstw i **sprzedają** je w stanie **nieprzetworzonym** kolejnym podmiotom. Handlowcy mogą handlować zarówno produktami spełniającymi, jak i niespełniającymi KZR.

Handel może być także prowadzony jako zakres łączony z innymi zakresami certyfikacji.

Ilości zrównoważonych materiałów zakupionych od innej certyfikowanej firmy i sprzedanych w stanie nieprzetworzonym **nie podlegają raportowaniu** do KZR INiG.

PRZETWÓRCA

Przetwórcami są firmy zajmujące się procesami związanymi z biomasą, w których biomasa zmienia swoje właściwości fizyczne i/lub chemiczne. W przypadku nowej instalacji w dniu audytu przedsiębiorstwo jest zobowiązane do wykazania, że instalacja jest gotowa do przetwarzania biomasy (okazanie pozwoleń). Jeśli przedsiębiorca przetwarza surowce odebrane bezpośrednio z miejsc pochodzenia, musi posiadać również zakres FGP. W łańcuchu RDF będą występowały dwa zakresy przetwórców jak przedstawiono poniżej:

INNY PRZETWÓRCA BIOMASY (NALEŻY OKREŚLIĆ)

Taki zakres certyfikacji należy przyjąć w przypadku produkcji pre-RDF. Przedsiębiorca przyjmuje surowce (odpady) i przetwarza je do pre-RDF.

Inny przetwórca biomasy musi: wdrożyć system bilansu masy, zapewnić identyfikowalność surowca, sprawdzić czy surowiec spełnia kryteria zrównoważonego rozwoju, posiadać systemu zarządzania dokumentacją.

PRODUKCJA PALIW STAŁYCH (POCHODZĄCYCH Z BIOMASY)

Producent RDF także należy do kategorii przetwórców. Przedsiębiorca przyjmuje surowce a także pre-RDF i przetwarza je do paliwa RDF

Producent paliw stałych musi: wdrożyć system bilansu masy, zapewnić identyfikowalności surowca, sprawdzić czy surowiec spełnia kryteria zrównoważonego rozwoju, posiadać systemu zarządzania dokumentacją.

W przypadku nowej instalacji, w dniu audytu firma jest zobowiązana do wykazania gotowości instalacji do produkcji paliwa (tj. po przeprowadzeniu prób rozruchowych, okazanie pozwoleń).

OPONY

Szczególnym przypadkiem certyfikowanych podmiotów gospodarczych w łańcuchu dostaw RDF są firmy zbierające opony. Podmioty te certyfikują się w zakresie FGP i produkcja paliw stałych ale możemy wyróżnić tutaj dwa przypadki:

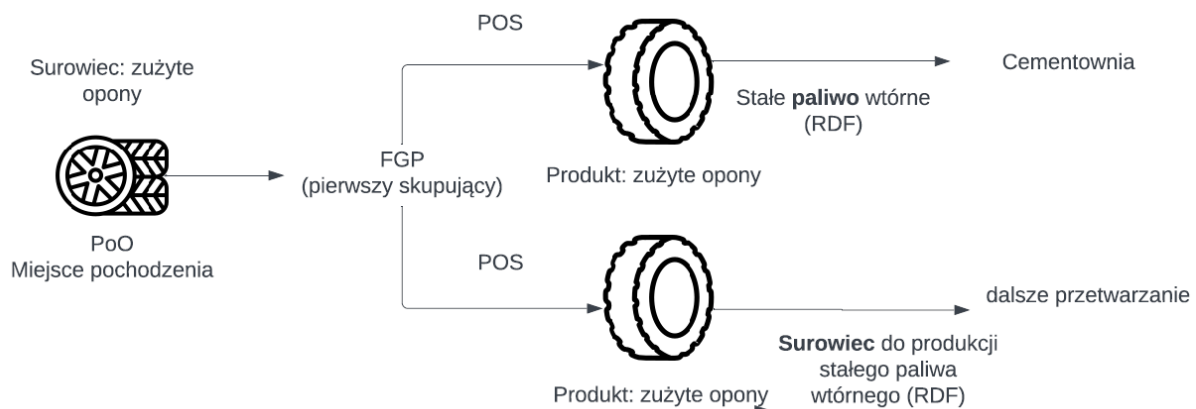
1. OPONY - działanie w zakresie FGP i produkcja paliw stałych.

Podmiot, który zbiera/skupuje zużyte produkty jako FGP (surowiec na certyfikacie: zużyte opony) i sprzedaje je jako finalne paliwo np. do cementowni, oprócz zakresu FGP (pierwszy punkt skupu) powinien mieć także zakres produkcja paliw stałych (pochodzących z biomasy), nawet jeśli w żaden sposób nie przetwarza tych surowców (produkt na certyfikacie: zużyte opony). Dotyczy to w szczególności opon odbieranych jako FGP i przekazanych do cementowni w całości jako paliwo (Stałe paliwa wtórne RDF). Te ilości raportowane są do KZR INiG jako finalne paliwo, a surowiec to: Mieszanina odpadów frakcji biogennej oraz pochodzenia kopalnego.

2. OPONY - działanie w zakresie tylko FGP

W przypadku gdy podmiot posiadający zakres FGP zbierający zużyte opony część z tych opon nie przekazuje bezpośrednio do finalnego wykorzystania do produkcji ciepła do celów technologicznych (np. do cementowni), lecz sprzedaje na PoS dalej celem dalszego procesu przetwarzania. Wtedy podmiot ten powinien zaraportować produkt jako Surowce do produkcji stałych paliw wtórnych (RDF) a surowiec to Mieszanina odpadów frakcji biogennej oraz pochodzenia kopalnego.

Oba przypadki schematycznie przedstawiono na rysunku nr 1.

Rysunek nr 1. Podejście Systemu KZR INiG do opon w łańcuchu dostaw RDF

III. JAK UZYSKAĆ CERTYFIKAT?

Aby uzyskać certyfikat i prawo do prowadzenia działalności godnie z zasadami Systemu KZR INiG należy przejść przez następującą ścieżkę:

KROK 1 – Zapoznaj się wymaganiami systemu ([Dokumentacja Systemu KZR INiG](#))

Dokumenty Systemu znajdują się na stronie [Systemu KZR INiG](#). W związku z tym, że System KZR INiG ma szeroki zakres certyfikacji (biopaliwa, biopłyny, paliwa z biomasy) dokumenty zawierają wymagania dla wszystkich zakresów. Podmioty występujące w łańcuchu dostaw paliw stałych z biomasy zobowiązane są do wdrożenia wymagań adresowanych do wszystkich przedsiębiorców oraz specyficznych wymagań dla swojego zakresu.

KROK 2 - Dopasuj swoją działalność do wymagań KZR INiG.

Na podstawie własnej działalności i [wymagań Systemu](#) należy określić, ścieżkę (**paliwa z biomasy**) i [zakres certyfikacji](#) oraz obowiązków wynikających z tego zakresu. W tym celu należy przeprowadzić inwentaryzację tzn. określić surowce które będą przedmiotem certyfikacji oraz określić miejsce w jakim znajduje się firma w łańcuchu dostaw (Zgodnie z punktem II niniejszego Poradnika).

KROK 3 - Zarejestruj się do [Systemu KZR INiG](#)

Rejestracja do Systemu KZR INiG jest warunkiem podejścia do audytu. Wiąże się to z podpisaniem umowy z Administratorem Systemu - Instytutem Nafty i Gazu – Państwowym Instytutem Badawczym. Należy postępować zgodnie z wytycznymi podanymi w mailu, który wysyłany jest podczas rejestracji.

KROK 4 - Przygotuj się do certyfikacji

Należy przygotować procedury, wzory dokumentów (wdrożenie wymagań), określić wymagania dla dostawców, zasady komunikacji z dostawcami, przeglądnąć umowy, kontrakty pod kątem ich działania w ramach Systemu KZR INiG, przygotować system rozliczania bilansu masy w Zakładzie. Zapoznaj się z listą pytań kontrolnych (dokument [System KZR INiG/10 załącznik 1](#))

KROK 5 – Wybierz akredytowaną [jednostkę certyfikującą](#) i umów się na audyt

Przed audytem konieczne będzie również podpisanie umowy z jednostką certyfikującą.

KROK 6 – Po uzyskaniu pozytywnego wyniku audytu, wydany certyfikat jest publikowany na stronie [KZR INiG](#)

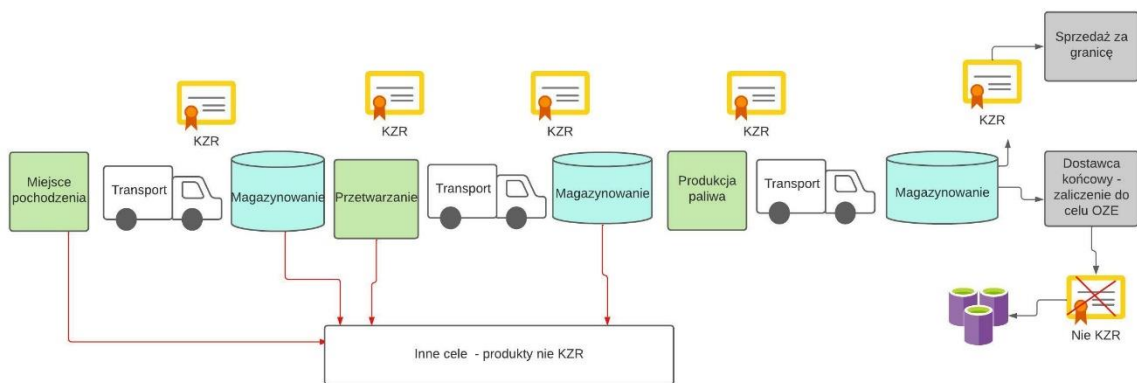
Przedsiębiorca jest pełnoprawnym, certyfikowanym uczestnikiem Systemu KZR INiG i może prowadzić obrót zrównoważonymi paliwami z biomasy w zakresie swojej certyfikacji. Przedsiębiorca pracuje w oparciu o wdrożone procedury.

IV. BILANS MASY I ROZLICZANIE DOSTAW

Rozliczanie bilansu masy jest podstawowym obowiązkiem wszystkich certyfikowanych podmiotów w Systemie KZR INiG. Istotne jest, że bilans masy musi być dostosowany do działalności firmy.

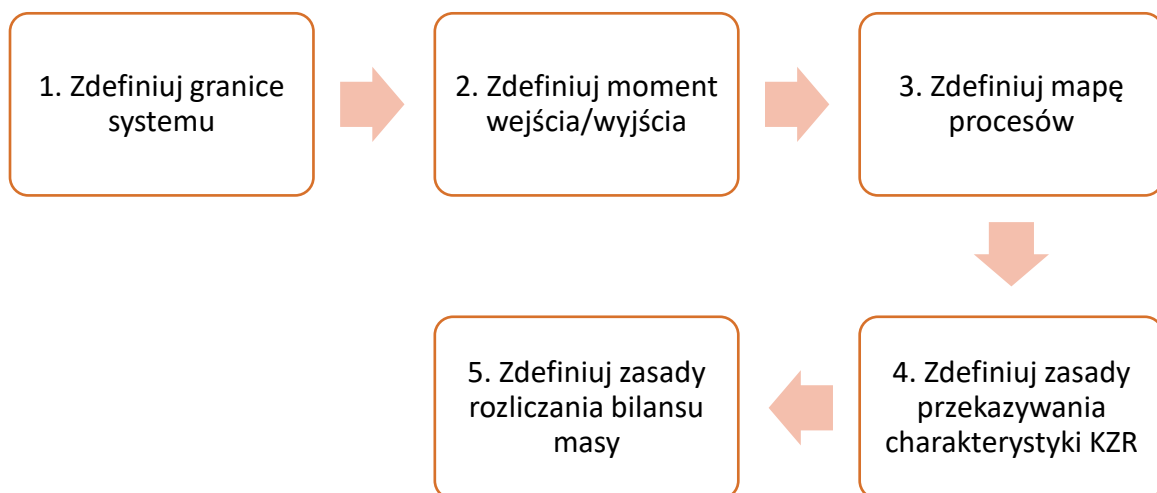
Zasady rozliczania powinny być opisane w procedurze przedsiębiorcy, również z podaniem osób (stanowisk) odpowiedzialnych za prowadzenie i zatwierdzanie bilansu masy).

Bilans masy w okresach maksymalnie kwartalnych rozliczany jest **tylko w przypadkach przedsiębiorców mających magazyny (w tym produkcyjne).**

Rysunek nr 2. Łańcuch dostaw i przepływ zrównoważoności

Każdorazowo bilans masy powinien być opracowany według Rysunku nr 3:

Rysunek nr 3. Sposób opracowania bilansu masy

KROK 1 - Zdefiniowanie granic systemu.

Pierwszym krokiem jest zdefiniowanie granic systemu. W celu prawidłowego prowadzenia bilansu masy Wykonawca zobowiązany jest do posiadania odpowiedniego systemu dokumentacji.

Granice systemu obejmują moment wejścia/wyjścia, instalacje produkcyjne na których przetwarzane są odpady, magazyny.

Przedsiębiorstwo może mieć szerszy zakres działalności, w procedurze KZR podane są tylko instalacje i obiekty, gdzie przyjmowane, przetwarzane, przechowywane są odpady.

W przypadku przedsiębiorców o zakresie certyfikacji „miejsce pochodzenia” granice systemu dla strumieni powstających w zakładzie nie wskazują **wejść**.

Granice systemu powinny być przedstawione w procedurze w sposób opisowy, adekwatne do działalności przedsiębiorcy i spójne z mapą procesów.

Przykład nr 1. Granice systemu

- Przyjęcie odpadów (moment wejścia)
- Magazynowanie surowca
- Sortownia
- Mielenie
- Suszenie
- Magazynowanie produktu
- Ekspedycja produktu (moment wyjścia)

KROK 2 - Zdefiniowanie momentu wejścia/wyjścia

Drugim krokiem jest zdefiniowanie momentu wejścia/wyjścia. Moment fizycznego odbioru biomasy (lub przetworzonej biomasy) jest momentem wejścia (lub momentem wyjścia). Zdefiniowanie tego momentu jest kluczowe ze względu na prawidłowe rozliczenie bilansu masy, szczególnie dla dostaw z przełomu okresów rozliczeniowych.

Należy zdefiniować moment wejścia oddzielnie dla każdego surowca: odpad komunalny, odpad przemysłowy, opony, aby zapewnić prawidłowe przypisywanie charakterystyki KZR do produktów. Jeżeli odpad komunalny i przemysłowy jest zmieszany należy podać udział procentowy poszczególnych surowców w mieszaninie (np. odpad komunalny 45%, odpad przemysłowy 55%).

Przedsiębiorca zobowiązany jest określić w swoich pisemnych procedurach nazwę dokumentu, którego data wystawienia decyduje o zaliczeniu danej partii do danego okresu bilansu masy. Wydanie tego dokumentu musi być powiązane z fizycznym przyjęciem towaru. Nie może to

być faktura, jeśli jest wystawiana zbiorczo, po przyjęciu towaru. Tym samym dokumenty przyjęcia są integralną częścią dokumentów systemu bilansu masy.

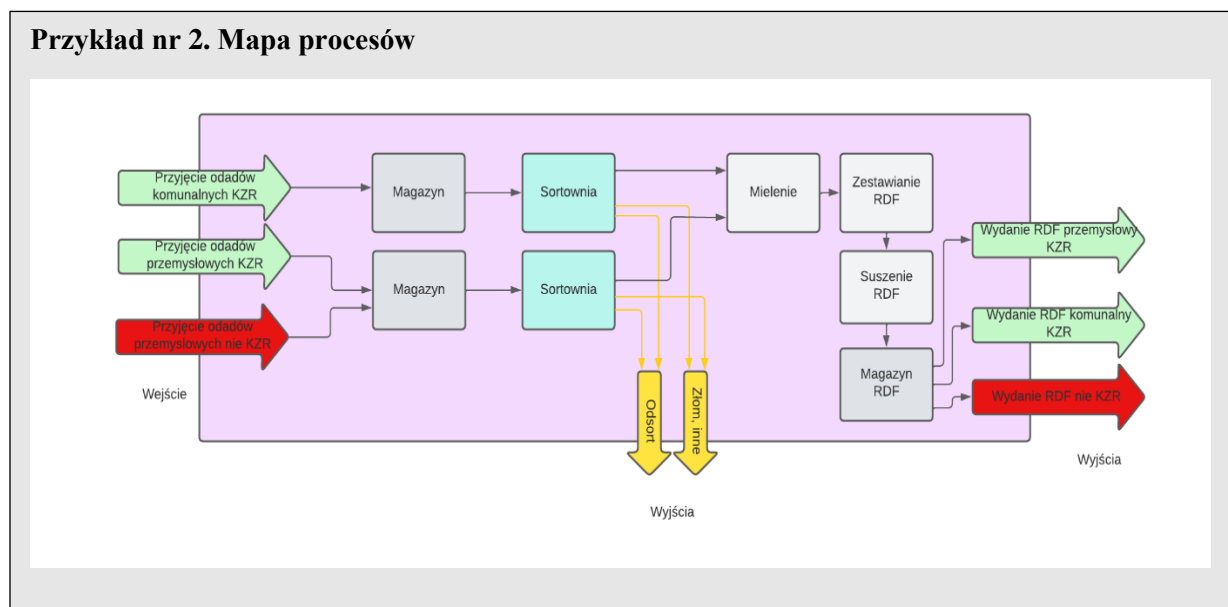
W przypadku łańcucha dostaw RDF takim dokumentem może być KPO/KPOK lub inne.

Partia musi być przyjęta i przypisana do danego kwartału. Jeśli partia realizowana jest kilkoma dostawami, dostawy te nie mogą być przyjmowane w okresie trwania dwóch okresów rozliczeniowych.

KROK 3 - Zdefiniowanie mapy procesów

Trzecim krokiem jest zdefiniowanie mapy procesów. Pomocne będzie opracowanie mapy procesów pokazującej ścieżki i powiązania biomasy pomiędzy poszczególnymi procesami, zapewniającej identyfikowalność strumieni biomasy (a tym samym spełniającej kryteria zrównowazenia).

- Mapa procesów powinna odzwierciedlać rzeczywisty przepływ biomasy w całej firmie
- Mapa procesów powinna w sposób schematyczny pokazywać przepływ strumieni, aż do uzyskania i spedycji produktów
- Mapa procesów powinna wskazywać główne instalacje i magazyny
- Mapa procesów powinna identyfikować wejścia i wyjścia, również te nie KZR, ale które wychodzą z linii produktów KZR (np. odsort)
- Mapa procesów jest pomocna przy weryfikacji prawidłowości definicji produktów, produktów ubocznych, odpadów/pozostałości
- Mapa procesów pozwala na weryfikację poprawności metody alokacji.

KROK 4 - Zdefiniowanie zasady przekazywania charakterystyki KZR

Czwartym krokiem jest określenie zasad przekazywania cech zrównoważonego rozwoju. System bilansu masy oznacza prowadzenie ewidencji w taki sposób, że „charakterystyka zrównoważonego rozwoju” pozostaje przypisana do danej partii.

W procedurze przedsiębiorcy powinno być określone w jaki sposób będzie przypisywana charakterystyka KZR do produktów, w zależności od surowca. Może być metoda FIFO, może być agregacja ze względu na tą samą charakterystykę. W przypadku agregacji ze względu na tą samą charakterystykę należy pamiętać, że możliwe jest to w obrębie tej samej grupy produktowej (nie można agregować charakterystyki w przypadku dostaw np. mączki mięsno-kostnej i RDF i opon).

W okresie rozliczeniowym ilość produktu o danej charakterystyce musi być adekwatna do ilości surowca.

Według KZR INiG oddzielny handel PoS-ami KZR i materiałami fizycznymi jest niedozwolony.

Zasada „elastycznego” przypisywania cech zrównoważonego rozwoju dotyczy tylko materiałów, które są fizycznie mieszane (lokalizacje, magazyny).

Sposób rozliczania powinien być opisany w procedurze przedsiębiorcy. Mogą być tworzone na potrzebę rozliczania bilansu masy pliki Excel. Na koniec każdego okresu musi powstać zatwierdzony dokument. Przestrzegane są ogólne zasady bilansu masy (tj. wejścia \geq wyjścia z uwzględnieniem współczynników konwersji).

Bilans masy należy przeprowadzić w określonym czasie i regularnie sprawdzać – maksymalnie **3 miesiące**. "Czarna skrzynka". W międzyczasie może wystąpić deficyt materiału KZR (materiał bez poświadczeń KZR).

Na koniec każdego okresu bilans masy jest rozliczany (niedopuszczalny deficyt) i zatwierdzany przez przedsiębiorcę. Audytorzy są zobowiązani do sprawdzenia, czy przedsiębiorca wykonał to prawidłowo.

Jeśli zakupy towarów KZR były wyższe niż sprzedaż, nadmiar może zostać przeniesiony na następny okres. Jest to dozwolone tylko wtedy, gdy ilość przenoszonego surowca **znajduje się fizycznie w magazynie**. Niedopuszczalne jest przekazywanie dokumentów potwierdzających KZR biomasy w przypadku braku odpowiedniej ilości towaru na magazynie.

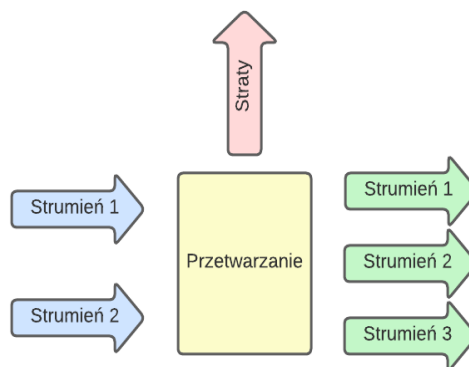
Zyski i straty materiału mogą wystąpić w łańcuchu dostaw, na przykład w wyniku różnic wagowych, suszenia lub degradacji podczas przechowywania lub strat podczas przeładunku lub transportu.

W interesie firm jest stosowanie odpowiedniego nadzoru w celu zminimalizowania takich zysków lub strat. Tam, gdzie występują zyski i straty, dane dotyczące zrównoważonego rozwoju powinny być korygowane proporcjonalnie do ilości uzyskanego/utraconego materiału w regularnych odstępach czasu. Uznaje się jednak, że jeśli zyski i straty są znikome, korygowanie wszystkich przesyłek o bardzo niewielką kwotę może być niepotrzebnie skomplikowane.

Rozliczenie bilansu masy zawiera:

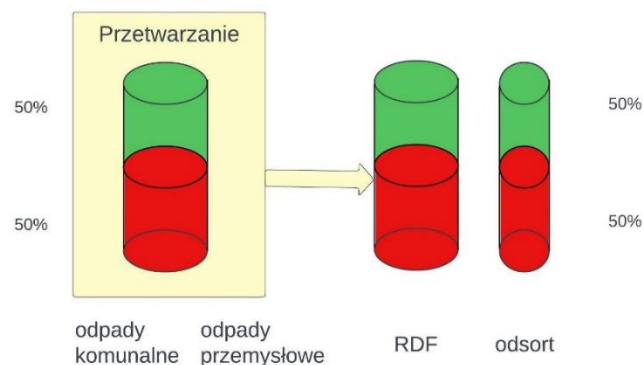
- Stany początkowe;
- Ilości produkcyjne;
- Ilości sprzedawane;
- Stany końcowe.

Bilans masy należy przeprowadzić dla każdej grupy produktów osobno z uwzględnieniem współczynników konwersji.

Przetwarzanie

Rysunek nr 4. Schemat procesu przetwarzania

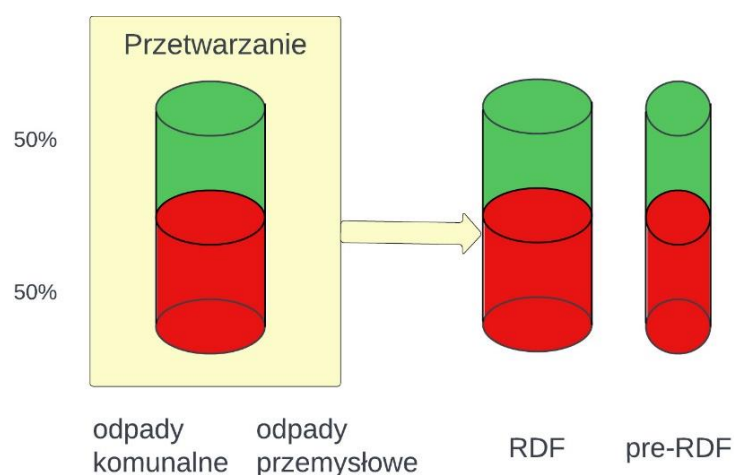
Przetwarzanie - oznacza proces produkcji, w którym biomasa jest przetwarzana metodami fizycznymi lub chemicznymi w celu zmiany lub dostosowania jej statusu energetycznego, stanu skupienia i właściwości, zgodnie z wymaganiami procesu wytwarzania paliwa RDF. Procesy mające na celu utrzymanie parametrów fizykochemicznych biomasy w celu jej składowania i transportu nie są uznawane za przetwarzanie.

Rysunek nr 5. Schemat procesu przetwarzania w przypadku gdy powstaje produkt uboczny

Jeżeli przetwarzanie surowca daje tylko jeden strumień przeznaczony do produkcji paliwa RDF, ilość tego produktu i związane z nią cechy zrównoważonego rozwoju i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych należy dostosować, stosując współczynnik konwersji reprezentujący stosunek masy uzysku przeznaczanego do takiej produkcji do masy odpadu wprowadzanego do procesu.

Cechy KZR przetwarzanego surowca należy w równym stopniu przypisać produktom i pozostałościom tego procesu. Na przykład, gdy 50% mieszanki zostało certyfikowane jako zrównoważone, 50% wszystkich produktów i pozostałości z tej mieszanki również należy uznać za zrównoważoną.

Rysunek nr 6. Schemat procesu przetwarzania w przypadku gdy powstają dwa produkty

Jeżeli przetwarzanie surowca daje więcej niż jeden strumień wyjściowy przeznaczony do produkcji paliwa, dla każdego stosuje się oddzielny współczynnik konwersji i oddzielny bilans masowy. **Jeśli na linii produkcyjnej powstawałby np. RDF i pre-RDF wtedy należy wyznaczyć dwa współczynniki konwersji.**

Współczynniki konwersji - muszą być określone dla każdego procesu produkcyjnego lub każdego innego procesu, w którym może wystąpić zmiana masy biomasy.

Współczynniki konwersji należy obliczyć jako stosunek masy produktu wyjściowego do masy surowca wprowadzanego do procesu.

Współczynniki konwersji należy obliczyć na podstawie własnych danych produkcyjnych przedsiębiorcy i aktualizować co najmniej raz w roku.

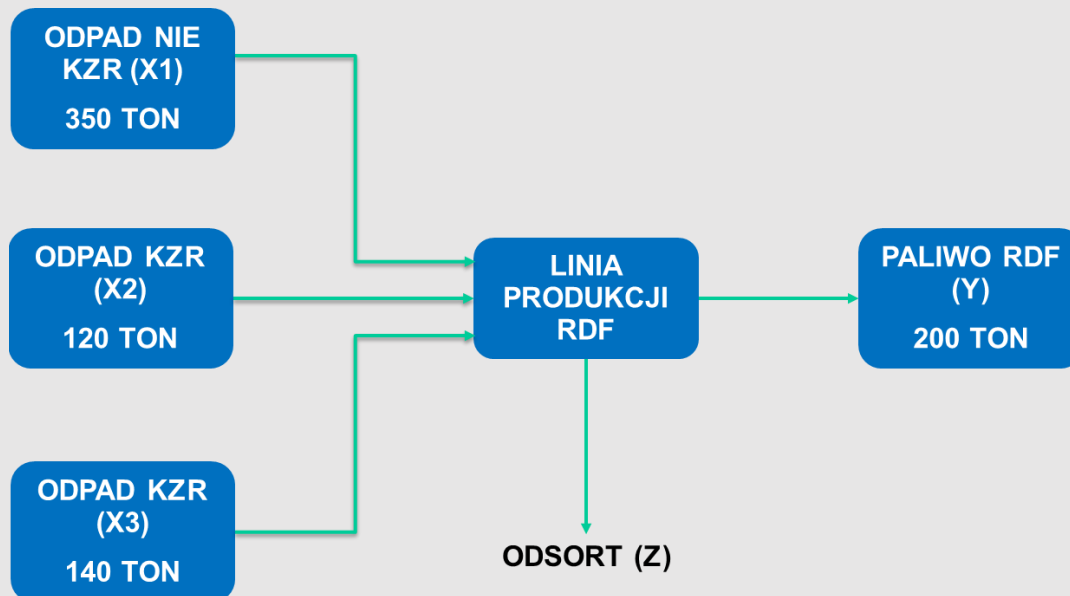
Przedsiębiorca powinien utrzymywać zapisy (opisane w procedurze klienta) dotyczące współczynników konwersji zawierające między innymi:

- Do jakiego produktu wejściowego się odnosi;
- Do jakiego produktu wyjściowego się odnosi;

- Jednostki, w których wyrażony jest współczynnik konwersji;
- Wartość rzeczywistego współczynnika konwersji;
- Daty obowiązywania określonego współczynnika konwersji; oraz
- Wszelkie obliczenia i dokumentację pomocniczą określającą współczynnik konwersji.

Przykład nr 3. Obliczenia współczynnika konwersji

W zakładzie produkcji RDF na linię technologiczną strumieniem wejściowy i wyjściowy przedstawia się następująco:

ROZWIĄZANIE:

1. Wyznaczamy współczynnik konwersji:

$$x_{\text{con}} = \frac{Y}{X_1 + X_2 + X_3} = \frac{200}{350 + 120 + 140} \left[\frac{\text{ton}}{\text{ton}} \right] = 0,33$$

2. Zakładając, że na linii produkcyjnej wyprodukowano całą partię, otrzymujemy liczbę ton do wstawienia na PoS.

$$260 \text{ ton} * 0,33 = 85,8 \text{ ton}$$

3. Raport kwartalny do KZR (dla uproszczenia zakładamy, że w danym kwartale wyprodukowano tylko 200 ton produktu jak na schemacie).

W raporcie wpisujemy:

Surowiec: surowiec do produkcji stałych paliw wtórnych RDF

Produkt: Stałe paliwo wtórne RDF, tonaż = 86 ton

KROK 5 - Zdefiniowanie zasady rozliczania bilansu masy

„Zestaw cech zrównoważonego rozwoju” pozostaje nierozłączny to znaczy, że nie można podzielić informacji otrzymanych na PoS-ie pomiędzy różne dostawy, PoS jest w całości przypisany do danej partii.

Gdy w lokalizacji znajduje się więcej niż jedna „grupa produktów”, cechy zrównoważonego rozwoju można przypisać tylko do tej samej „grupy produktów”, z której pochodzą („Zasady elastyczności” bilansu masy nie mają zastosowania do partii pochodzących z różnych grup produktów).

V. DOKUMENTY PRZYJĘCIA/WYDANIA

PoS

Dokument zawierający charakterystykę KZR nazywany jest: “Proof of Sustainability (PoS)”.

Charakterystyka KZR musi być przypisana do każdej partii paliwa/biomasy.

System KZR INiG nie dostarcza wzoru dokumentu, ale cały zakres informacji musi być w sposób jednoznaczny przypisany do partii.

System KZR INiG nie podaje daty (terminu) do kiedy PoS musi być wystawiony. Jednak wszystkie dokumenty muszą być wystawione przed rozliczeniem bilansu masy.

Przypisanie minimalnych danych wejściowych/wyjściowych do partii (wystawienie dokumentu PoS) oznacza, że partia jest w pełni zgodna z RED II.

Przeniesieniu cech zrównoważonego rozwoju musi zawsze towarzyszyć fizyczne przeniesienie materiału.

Minimalne dane wejściowe/wyjściowe można przypisać do danej partii w formie tradycyjnego dokumentu lub za pomocą elektronicznej bazy danych.

PoS jest wystawiany przez podmiot certyfikowany. Miejsce pochodzenia, które nie jest certyfikowane podpisuje deklarację (rolnik, miejsce pochodzenia odpadów, pozostałości).

PoS jest wystawiany dla każdej partii, a deklaracja do wszystkich dostaw do max 1 roku

Na poniższym przykładzie przedstawione zostały wymagane przez Dyrektywę RED II dane na PoS z przykładowymi zapisami dla poszczególnych punktów PoS.

Przykład nr 4. Zakres wymaganych danych na PoS:

1. Nazwa systemu: **System KZR INiG**;
2. Numer dokumentu PoS; **np. 152/3/2023**
3. Dane identyfikujące podmioty gospodarcze (nazwa dostawcy i odbiorcy surowca);
Dostawca: Nazwa Sp. z o.o.
Odbiorca: Nazwa Cement S.A.
4. Numer certyfikatu; **numer certyfikatu w ramach Systemu KZR INiG**
5. Nazwa zakupionego produktu; **19 12 10 Paliwo alternatywne**
6. Typ/forma/grupa produktów biopaliwa; **nie dotyczy**
7. Rodzaj surowca (nazwa surowca dla zakupionego produktu, np. olej rzepakowy, olej słonecznikowy, estry metylowe oleju rzepakowego, kukurydza, etc.); **trzy opcje do uzupełnienia:**
a) odpady komunalne
b) odpady przemysłowe
c) odpady komunalne / odpady przemysłowe (udział % / udział %)
8. Wielkość dostawy (objętość, z wyraźnym określeniem, w jakich jednostkach i na jakiej podstawie, np. zawartość wilgotności);
2432 tony,
nie wystawiamy dla nie KZR
9. Kraj pochodzenia biomasy; **Polska**
10. Kraj produkcji biopaliwa; **Polska**
11. Dla produktów z odpadów i pozostałości, nazwa surowca odpadowego (np. zużyty olej do smażenia, etc.), kod odpadu, kategoria tłuszczu zwierzęcego, numer zezwolenia na wytwarzanie odpadów lub produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, jeśli dotyczy;
19 12 10 Paliwo alternatywne
Numer zezwolenia na wytwarzanie odpadów: DOŚ-III...
12. Emisja GHG; **nie dotyczy**
13. Data rozpoczęcia eksploatacji instalacji (Dotyczy tylko końcowych producentów biopaliw/biopłynów/paliw z biomasy i podmiotów znajdujących się w łańcuchu dostaw za producentem biopaliw/biopłynów/paliw z biomasy); **nie dotyczy**
14. Czy materiał otrzymał zachętę/subwencję i rodzaj wsparcia (sektor OZE i kraj – najważniejsze dla biogazu); **nie dotyczy**
15. Oświadczenie podmiotu gospodarczego, że dostarczone odpady/pozostałości, surowce czy biopaliwa wyprodukowane z odpadów/pozostałości nie zostały celowo zmodyfikowane w celu spełnienia definicji odpadu/pozostałości; **TAK, nie zostały celowo zmodyfikowane**
16. Data (fizycznego) załadunku; **XX.XX.XXXX zgodnie z przywołanymi KPO**
17. Miejsce (fizycznego) załadunku lub punkt wejścia biogazu/biometanu;
Nazwa Sp. z o.o., ul. Sportowa 10, 00-999 Nazwa miasta
18. Miejsce (fizycznej) dostawy lub punkt wyjścia biogazu/biometanu;
Nazwa Cement S.A., ul. Turystyczna 123, 11-555 Nazwa miasta
19. Karty Przekazania Odpadów objęte poświadczeniem:
np. zestawienie wszystkich KPO,
KPO w terminach od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX (zapewnić identyfikowalność)

Deklaracja

Deklaracja jest ważna nie dłużej niż 12 miesięcy od daty podpisania.

Deklaracja może być wypełniona dla pojedynczej dostawy lub dla wszystkich dostaw w ramach danego kontraktu lub w obrębie jednego roku od daty podpisania deklaracji. Deklaracja może mieć inną niż we wzorze formę graficzną, pod warunkiem zamieszczenia wszystkich informacji.

Podane dane muszą umożliwiać wystarczającą identyfikację producenta odpadów.

Deklaracja zawiera charakterystykę zrównoważonego rozwoju produktów i informacje te są przedmiotem audytu.

Zawartość szczegółowa deklaracji:

- I. Identyfikacja źródła odpadów/pozostałości (dostawcy):
- II. Identyfikacja odbiorcy odpadów/pozostałości
- III. Informacje dotyczące dostawy odpadów/pozostałości
- IV. Deklaracja

Przykład nr 5 Sposób wypełniania deklaracji

	Deklaracja odnośnie odpadów/pozostałości	
--	---	--

(miejsce, data)

I. Identyfikacja źródła odpadów/pozostałości (dostawcy):

Nazwa firmy

Rodzaj działalności¹

Nr VAT

Adres

II. Identyfikacja odbiorcy odpadów/pozostałości

Nazwa firmy

Nr VAT

Adres

III. Informacje dotyczące dostawy odpadów/pozostałościWażność deklaracji dotyczącej
odpadów/pozostałości²:Nazwa odpadu/pozostałości/Kod
odpadu**IV. Deklaracja**

Niniejszym zaświadczam, że:

Odpady/pozostałości składają się wyłącznie z biomasy określonej jako frakcja biodegradowalna produktów, odpadów i pozostałości pochodzenia biologicznego z rolnictwa (w tym substancji roślinnych i odzwierzęcych), leśnictwa i branż pokrewnych, w tym rybołówstwa i akwakultury, a także jako frakcja biodegradowalna odpadów przemysłowych i komunalnych.	NIE
Odpady lub pozostałości inne niż pozostałości pochodzące z rolnictwa, akwakultur i rybołówstwa	TAK
Odpady lub pozostałości spełniają wymagania określone w art. 29 Dyrektywy 2018/2001.	N.D.
Spełnione są postanowienia przepisów obowiązujących w zakresie handlu, etykietowania i transportu.	N.D.

Niniejszym zaświadczam, iż powyższe informacje są prawdziwe i wyrażam zgodę na przedstawienie dowodów na zgodność z oświadczeniami w niniejszej deklaracji. Wyrażam również zgodę na ich weryfikację przez audytora jednostki certyfikującej wyznaczonej przez odbiorcę odpadów.

VI. CO POWINNA ZAWIERAĆ PROCEDURA KZR

Procedura przedsiębiorcy stanowi adaptację wymagań KZR INiG do jego specyficznych warunków.

a) Księga jakości

Księga jakości zawiera:

Cel i zakres certyfikacji

Kompetencje / odpowiedzialność – m.in. uprawnienia poszczególnych pracowników przedsiębiorstwa do rozliczania i zatwierdzania bilansu masy.

System nadzoru nad dokumentami - System nadzoru nad dokumentami opisany w księdze jakości z przypisanymi odpowiedzialnościami i kompetencjami.

Nadzór nad dokumentacją - Opisany w księdze jakości sposób nadzoru nad dokumentami zapewniający identyfikowalność dokumentów.

Opisane zasady i sposób raportowania - Procedura opisuje szczegóły dotyczące raportowania zgodnie z wymaganiami Systemu KZR INiG.

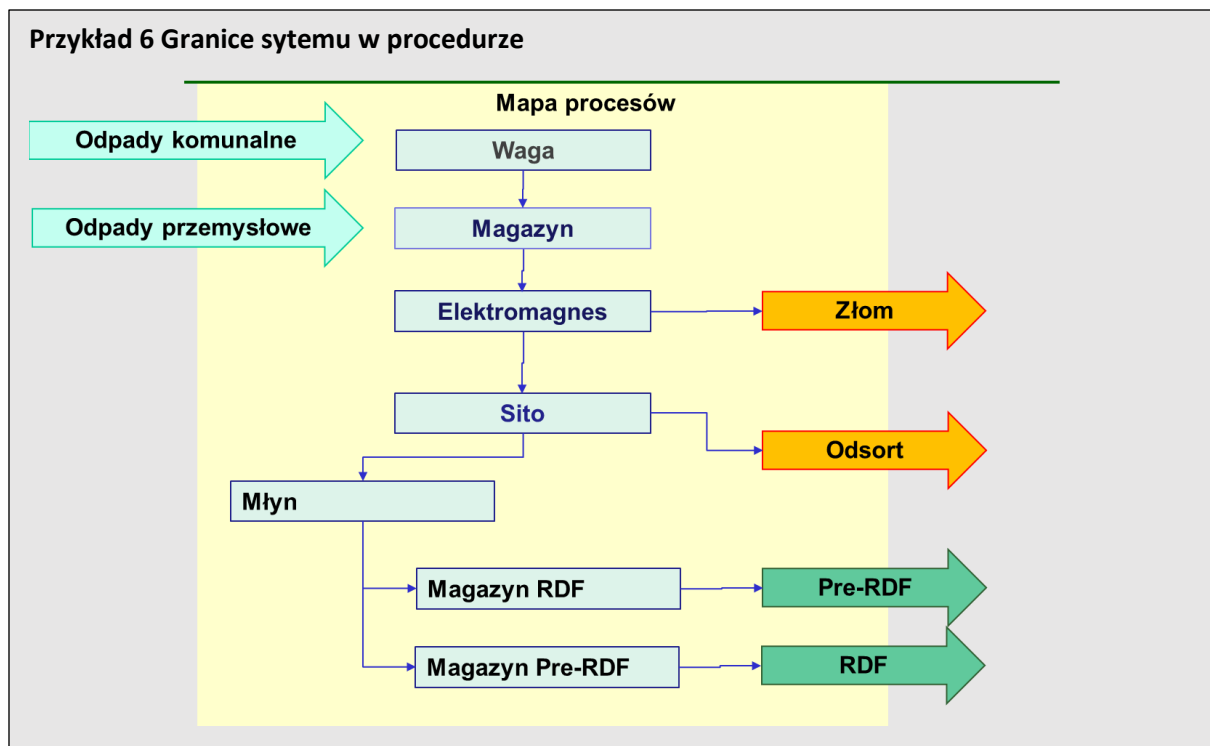
Zdefiniowanie uczestników łańcucha dostaw

Należy szczegółowo zdefiniować wszystkie procesy i łańcuchy dostaw i opisać w procedurze. Zakres stosowanych surowców wraz z przypisaniem do nich kryteriów KZR.

b) Mapa procesów

Procedura zawiera mapę (schemat) procesów odzwierciedlającą rzeczywiste procesy i przepływy surowców w ramach działalności przedsiębiorstwa. Na mapie procesów zdefiniowane są: momenty wejścia i wyjścia, wszystkie operacje, którym poddawana jest biomasa procesach, na których zachodzi zmiana masy.

c) Granice systemu

Momentem wejścia jest moment fizycznego przyjęcia biomasy na magazyn.

Przedsiębiorca musi zdefiniować jaki dokument określa przyjęcie towaru (np. PZ, kwit wagowy, wprowadzenie do systemu magazynowego – zapis elektroniczny).

Procedura powinna uwzględniać czy dokumenty typu PoS/faktura są w oparciu o wagę dostawcy czy odbiorcy. Jeśli ilości na PoS i fakturze się różnią to należy to uwzględnić w procedurze. Kluczowa będzie data wystawienia dokumentu ze względu na zaliczenie danej dostawy do określonego okresu rozliczeniowego.

Moment wyjścia będzie zdjęcie ze stanu magazynowego. Kluczowa będzie data wystawienia dokumentu ze względu na zaliczenie danej dostawy do określonego okresu rozliczeniowego.

d) Bilans masy

Procedura opisuje bilans masy ze wskazaniem poszczególnych lokalizacji, magazynów w których prowadzona jest działalność przedsiębiorcy.

Bilans masy jest oparty o mapę procesu dlatego tak istotne jest rzetelne i szczegółowe przygotowanie mapy procesów, które będzie odpowiadać procesom działającym w rzeczywistości.

Bilans masy obejmują biomasę transferowaną wyłącznie w granicach systemu w założonym (np. kwartalnym) okresie rozliczeniowym.

Przedsiębiorca musi opisać szczegółowo źródła danych wprowadzanych do rozliczania bilansu masy, wskazać wzór formularza rozliczeniowego (np. plik Excel), oraz osoby uprawnione do zatwierdzania bilansu masy.

Ważne: Przedsiębiorca musi uwzględnić i opisać w procedurze możliwe ubytki/straty w ramach rozliczania bilansu masy, a w przypadku przetwarzania dodatkowo współczynnik konwersji.

e) Emisja GHG

Krótką informacją w procedurze, że przedsiębiorcy w łańcuchu dostaw RDF emisja GHG nie dotyczy.

f) Procedura FGP

FGP jest podmiotem, który kupuje surowce takie jak odpady/pozostałości z miejsca pochodzenia odpadów/pozostałości.

Wszystkie procedury muszą zawierać obowiązek posiadania listy dostawców (dla każdej grupy odrębna lista).

FGP jest zobowiązany do wdrożenia wewnętrznego systemu zarządzania obejmującego:

- pisemną procedurę obejmującą matrycę odpowiedzialności,
- schemat przepływu (mapę procesu), zasady bilansu masy,
- zasady wewnętrznej kontroli prowadzonej przez FGP.

FGP - pierwszy punkt skupu lub centrala są zobowiązane do:

- prowadzenia listy miejsc pochodzenia,
- przechowywania umów/faktur,
- kontaktowania audytora jednostki certyfikującej z miejscem pochodzenia,
- przechowywania własnej deklaracji,
- ponoszenia odpowiedzialności za zarządzanie procesem certyfikacji.

FGP jest zobowiązany do wdrożenia systemu bilansu masy. Odpowiedzialność ta podlega audytowi. FGP wyznacza przedstawiciela kierownictwa odpowiedzialnego za zarządzanie grupą i wdrażanie wymogów Systemu.

Kierownik grupy jest odpowiedzialny za ustanowienie wewnętrznych procedur obejmujących zarządzanie grupą i zasady kontroli wewnętrznej.

Procedura obejmuje co najmniej następujące aspekty:

1. Zakres obowiązków pracowników
2. Obowiązek kontroli wewnętrznej (audytu wewnętrznego)
3. Kompetencje pracowników zajmujących się biomasą.

Obowiązek kontroli wewnętrznej (audytu wewnętrznego):

1. Częstotliwość audytów, co najmniej raz w roku;

2. Kompetencje pracowników przeprowadzających kontrole;
3. Harmonogramy kontroli;
4. Wytyczne do ustalenia wielkości próby kontrolnej;
5. Zakres weryfikacji: czy procedury wewnętrzne są na bieżąco realizowane, bilans masy, emisja gazów cieplarnianych, kompletność dokumentów dostawy (dokument PW, dokument WZ, deklaracje własne), lokalizacje, lista dostawców itp;
6. Coroczne kontrole dostawców. Kontrole mogą opierać się na połączeniu kontroli dokumentów i kontroli na miejscu (w zależności od zidentyfikowanego ryzyka), ale powinny odbywać się w różnych porach roku i nie powinny być przewidywalne.

g) Zakup od podmiotów certyfikowanych

Zakup od podmiotów certyfikowanych

Procedura powinna zawierać sposób weryfikacji na etapie:

umowy:

- **Zakresu certyfikacji**
- **Certyfikowanych surowców**
- **Lokalizacji**

zakupu:

- **Ważności certyfikatu dostawcy (może być okresowo zawieszony)/ ewentualnych zmian**
- **Poprawności dokumentu PoS**
- **Spójności ilości wykazanych na fakturach i PoS-ie**

VII. RAPORTOWANIE

Podmiot posiadający certyfikat KZR INiG ma obowiązek raportowania co każdy kwartał ilości certyfikowanej (zrównoważonej) biomasy do 10 dnia następnego miesiąca po zakończeniu kwartału. Raport należy wysłać również wtedy, gdy nie było sprzedaży, wówczas w aplikacji należy zaraportować zerowe ilości (wpisując „0”).

Z raportowania wykluczone są ilości sprzedane w ramach zakresu „handel” (kupione od certyfikowanych podmiotów i sprzedane bez przetwarzania).

Raportowaniu podlegają tylko ilości przekazywane na PoS lub zużywane (dotyczy finalnych konsumentów paliw z biomasy np. producent ciepła i/lub energii elektrycznej, producent ciepła do celów technologicznych) - KZR INiG dopuszcza obrót zrównoważoną i niezrównoważoną

biomasą KZR INiG dopuszcza obrót zrównoważoną i niezrównoważoną biomasą – ilości nie KZR nie są raportowane.

Raportowanie w tonach (system zaokrągła do pełnych ton).

Producenci RDF i podmioty występujące w łańcuchu dostaw, wystawiają dokumenty PoS dla całkowitej ilości paliwa i raportują również całkowitą ilość surowca/paliwa (łącznie z frakcją kopalną). Nie jest przeprowadzana korekta bilansu masy i raportów po oznaczeniu zawartości biomasy w partiach paliwa.

W przypadku stwierdzenia przez Uczestnika rozbieżności pomiędzy danymi zawartymi w raporcie, a stanem faktycznym (rzeczywistą ilością sprzedanych/zużytych surowców/produktów, Uczestnik jest zobowiązany do złożenia bez zbędnej zwłoki korekty raportu.

W przypadku Uczestników, gdy w korekcie raportu zostanie wykazana większa ilość surowców/produktów niż podane w pierwotnie złożonym raporcie, wystawia fakturę korygującą + NOTE KSIĘGOWĄ (2-krotność różnicy pomiędzy opłatą należną a opłatą wynikającą z poprzedniego raportu).

Raport rozbieżności wystawia audytor, jeżeli na audycie zidentyfikowana zostanie rozbieżność w bilansie a w wysłanym do KZR raporcie. Raport rozbieżności musi być niezwłocznie przesłany do KZR INiG przez audytora. Jeżeli raport rozbieżności jest „ujemny” tzn. należało zaraportować więcej niż zostało zaraportowane przez uczestnika, KZR wystawia fakturę korygującą + NOTE KSIĘGOWĄ (3-krotność różnicy pomiędzy opłatą należną a opłatą wynikającą z poprzedniego raportu).

Należy raportować ilości wszystkich produktów, które są wymienione na certyfikacie.

Listy rozwijalne raportu kwartalnego nie zawierają wszystkich surowców/produktów (kategorie produktów i surowców do raportowania są na wyższym poziomie ogólności). Należy dopasować swój surowiec/produkt do kategorii znajdującej się w module, a w przypadku wątpliwości należy skontaktować się z biurem Systemu KZR INiG.

Jeśli nie było przekazania danego produktu jako KZR, w raporcie powinien być zaraportowany, liczba ton równa „zero”.